

Izvērtējums par Valmieras novada pašvaldības tiešo līdzdalību akciju sabiedrībā “VALMIERAS ENERĢIJA”, reģistrācijas Nr.44103016580

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmo daļu publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Valmieras novada pašvaldība, turpmāk – Pašvaldība, ir veikusi izvērtējumu par tās līdzdalību akciju sabiedrībā “VALMIERAS ENERĢIJA”, reģistrācijas Nr.44103016580.

Enerģētikas likuma 4.pantā ir noteikts, ka enerģētikas politika ir valsts tautsaimniecības politikas sastāvdaļa, un tās pamatprincipus, mērķus un virzienus nosaka Ministru kabinets politikas plānošanas dokumentos.

Latvijā siltumapgāde tiek nodrošināta, izmantojot centralizētās siltumapgādes sistēmas, lokālo siltumapgādi un individuālo siltumapgādi.

Enerģijas pietiekamība valstī ir valsts ekonomiskās attīstības, dzīves kvalitātes nodrošināšanas un valsts drošības jautājums. Enerģētikas nozares attīstības mērķis ir nodrošināt līdzsvarotu, kvalitatīvu, drošu un ilgtspējīgu tautsaimniecības un iedzīvotāju apgādi ar enerģiju.

Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, t.sk., siltumapgādi.

Enerģētikas likuma 51.pantā ir noteikts, ka pašvaldības, veicot likumā noteikto pastāvīgo funkciju, organizē siltumapgādi savā administratīvajā teritorijā, kā arī veicina energoefektivitāti un konkurenci siltumapgādes un kurināmā tirgū. Pašvaldības savas administratīvās teritorijas plānojuma ietvaros, ņemot vērā vides un kultūras pieminekļu aizsardzības noteikumus, kā arī vietējo energoresursu izmantošanas un koģenerācijas iespējas un izvērtējot siltumapgādes drošumu un ilgtermiņa robežizmaksas, var noteikt siltumapgādes attīstību un izdodot saistošos noteikumus.

Centralizētā siltumapgāde Latvijas klimatiskajos apstākļos ir stratēģiski svarīga nozare, kurā atbilstoši sabiedrības interesēm nepieciešams nodrošināt augstas kvalitātes standartu, ar to saprotot siltumenerģijas piegādes nepārtrauktību rudens, ziemas un pavasara mēnešos, it īpaši ziemas aukstajos periodos. Siltumapgādes funkcija ir cieši saistīta ar Satversmes 8.nodaļā paredzētajām cilvēka pamattiesībām un to aizsardzību. Satversmes 93.pantā un 111.pantā ir noteikts valsts pienākums aizsargāt cilvēku tiesības uz dzīvību un veselību. Siltumenerģijas trūkums vai nespēja apgādāt iedzīvotājus ar siltumenerģiju par pieejamām cenām, it īpaši aukstajos gada mēnešos, var izraisīt veselības un dzīvības apdraudējumus.

Valmieras novada attīstības plānošanas dokumentos (Valmieras novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2038.gadam un Valmieras novada attīstības programma 2022.-2028.gadam), kas apstiprināti ar Valmieras novada pašvaldības domes 27.10.2022.

lēmumu Nr.680 "Par Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038.gadam un Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028.gadam apstiprināšanu" (protokols Nr.20, 52.§), kā viens no Valmieras novada ilgtermiņa stratēģiskajiem mērķiem ir noteikts, ka dzīvojamās apbūves teritorijas jāattīsta kompleksi ar tehnisko infrastruktūru, veicinot centralizētu ūdensapgādi, siltumapgādi un centralizētu sadzīves notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, un kompleksi ar publiskajām dabas teritorijām kvalitatīvai dzīves videi un iedzīvotāju fiziskajām aktivitātēm.

Valmieras novada attīstības programmas 2022-2028 uzdevuma "Attīstīt videi draudzīgu un resursu efektīvu inženiertehnisko infrastruktūru" rīcības virzienā "Siltumsaimniecība" norādīti pasākumi: 1. Centralizēto siltumapgādes sistēmu attīstība un paplašināšana; 2. Apkures iekārtu nomaiņas veicināšana gaisa kvalitātes uzlabošanai. Minētie pasākumi saistāmi arī ar akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" darbību.

Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" dibināta un Uzņēmumu reģistrā reģistrēta 1999.gada 12.maijā ar mērķi veikt elektroenerģijas, tvaika un karstā ūdens ražošanu un piegādi Valmieras pilsētā. Uzņēmumu reģistrā tai ir reģistrēts īpašais statuss – nacionālajai drošībai nozīmīga komercsabiedrība.¹

Ar Valmieras pilsētas pašvaldības domes 2015.gada 23.decembra lēmumu Nr.497 (protokols Nr.13, 31.§) akciju sabiedrībai "VALMIERAS ENERĢIJA" noteikts vispārējais stratēģiskais mērķis – izmaksu efektīvas siltumenerģijas ražošanas nodrošināšana energoefektīvas siltumapgādes sistēmas attīstības ietvaros.

Līdz 30.06.2021. akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" akcionāri bija "Adven Latvia" SIA, kurai pieder 52,15% pamatkapitāla, un Valmieras pilsētas pašvaldība, kurai pieder 47,85% pamatkapitāla. Administratīvi teritoriālās reformas ietvaros Valmieras novada pašvaldībā tika apvienotas šādas pašvaldības: Beverīnas novada pašvaldība, Burtnieku novada pašvaldība, Kocēnu novada dome, Mazsalacas novada pašvaldība, Naukšēnu novada pašvaldība, Rūjienas novada pašvaldība, Strenču novada dome un Valmieras pilsētas pašvaldība. Pašvaldībām apvienojoties, izveidota jauna atvasināta publiska persona – Valmieras novada pašvaldība, un tā atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma Pārejas noteikumu 6.punktam ir attiecīgajā novadā iekļauto pašvaldību institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārņēmēja.

Pamatojoties uz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 6.punktu, ar Valmieras novada pašvaldības domes 08.07.2021. lēmumu Nr.12 "Par kapitālsabiedrību kapitāla daļu/akciju īpašnieku maiņu" (protokols Nr.3, 4.§) noteikts, ka ar 2021.gada 1.jūliju Valmieras novada pašvaldībai pieder novada pašvaldībā apvienotajām pašvaldībām piederējušās kapitāla daļas/akcijas. Ņemot vērā minēto, no 01.07.2021. Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" akcionāri ir "Adven Latvia" SIA, kurai pieder 52,15% pamatkapitāla, un Pašvaldība, kurai pieder 47,85% pamatkapitāla.

Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" ir privāta kapitālsabiedrība Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma izpratnē. Tai nav līdzdalības citās kapitālsabiedrībās.

Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" pamatkapitāls ir EUR 2071300, kas sastāv no 20 713 akcijām ar vienas akcijas nominālvērtību EUR 100. Visas akcijas ir vārda akcijas un ir dematerializētā formā.

Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" statūtos noteiktie komercdarbības veidi (NACE klasifikators): elektroenerģijas ražošana (35.11), tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana (35.3).

Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" no 2017.gada 1.jūlija neražo elektroenerģiju koģenerācijas režīmā. Tas pamatdarbības veids ir tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana. Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" saražoto siltumenerģiju piegādā SIA "Valmieras ūdens", kas savukārt ar siltumenerģiju apgādā pilsētas iedzīvotājus un uzņēmumus. Pilsētas vajadzībām nodotā siltumenerģija galvenokārt tiek izmantota Valmieras pilsētas daudzdzīvokļu māju apsildīšanai gada aukstajā periodā, kas parasti ilgst no oktobra līdz aprīlim, bet vasaras perioda siltumenerģija tiek patērēta karstā ūdens sagatavošanai.

Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" pakalpojuma saņēmējs ir SIA "Valmieras ūdens".

¹ Nacionālajai drošībai nozīmīga komercsabiedrība ir Latvijas Republikā reģistrēta komercsabiedrība, kura atbilst vismaz vienam no nosacījumiem, kas definēti Nacionālās drošības likuma 37.pantā definētajiem nosacījumiem.

Pašvaldība veikusi tirgus un konkurences situācijas novērtējumu. "Viens no svarīgākajiem faktoriem, kas var ietekmēt tirgus dalībnieku uzvedību tirgū, ir kavējošu šķēršļu esamība vai neesamība tirgū, kā arī tas, cik tie ir nozīmīgi un kādas ir to pārvarēšanas iespējas. Barjeras ieešanai tirgū ir jebkuri tiesiska, organizatoriska un tehnoloģiska, ekonomiska un finansiāla rakstura faktori vai apstākļi, kuri traucē vai apgrūtina potenciālo tirgus dalībnieku ienākšanu tirgū un tādējādi neļauj tam vienlīdzīgi konkurēt ar tiem tirgus dalībniekiem, kuri jau darbojas konkrētajā tirgū." ²

Pašvaldības administratīvajā teritorijā siltumenerģijas ražošanas pakalpojumu sniedz sekojoši komersanti – "Valmieras piens", akciju sabiedrība, SIA "ITA", akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA", Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA", reģistrācijas Nr.44103096618, Pašvaldības SIA "RŪJENAS SILTUMS", reģistrācijas Nr.44103023807.

Valmieras valstspilsētā siltumenerģijas ražošanas pakalpojumu nodrošina akciju sabiedrība "Valmieras piens", SIA "ITA", Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA". No kopējā siltumenerģijas apjoma, kas tiek izmantoti Valmieras valstspilsētas centrālās siltumapgādes nodrošināšanai pilsētas iedzīvotājiem un uzņēmumiem, akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" saražotā siltumenerģija veido 82,8%, "Valmieras piens", akciju sabiedrība – 15,7%, SIA "ITA" – 1,5%.

"Valmieras piens", akciju sabiedrība un SIA "ITA" saražotais siltumenerģijas apjoms ir neliels, ar augstāku pašizmaksu. AS "Valmieras piens" siltuma ražošana izmantotais kurināmais ir dārgāks nekā Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" ražošanā izmantotā biomasa.

"Valmieras piens", akciju sabiedrība un SIA "ITA" saražotās siltumenerģijas apmēru ietekmē uzņēmumu ražošanas jaudas, izmantotais kurināmā veids, no kā attiecīgi arī veidojas enerģijas cena. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) izvērtē tarifu projektus un to veidojošo izmaksu pamatojumus un secina, vai tarifu projekts ir pamatots un tiek apstiprināts. AS "Valmieras piens" SPRK apstiprinātais saražotās siltumenerģijas tarifs ir 74,73 EUR/MWh, kas ir 2 reizes lielāks nekā Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" apstiprinātais tarifs. Ņemot vērā energoresursu straujo cenu kāpumu ne tikai Latvijā bet visā pasaulē, akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" priekšrocība ir, ka tā siltumenerģijas ražošanai izmanto 92% biokurināmo, savukārt "Valmieras piens", akciju sabiedrība siltumenerģijas ražošanai izmanto dabasgāzi.

Papildus jānorāda, ka saskaņā ar Enerģētikas likuma 5.panta pirmo daļu energoapgādes komersanti ir regulējamie komersanti, kuri nodrošina enerģijas lietotāju drošu, pastāvīgu un stabilu apgādi ar elektroenerģiju, siltumenerģiju un dabasgāzi ekonomiski pamatoti pieprasītajā daudzumā un kvalitātē. Energoapgādes komersantu darbību regulē Enerģētikas likums, likums Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem un Elektroenerģijas tirgus likums.

Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" siltumenerģijas ražošanas pakalpojumu nodrošina ar tai piederošo katlu māju. 2020.gada oktobrī Valmierā tika atklāta jauna akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" šķeldas katlumāju, ļaujot samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 10 000 CO₂ ekvivalenta tonnām gadā.

Ja "Valmieras piens", akciju sabiedrība vai SIA "ITA" vēlētos palielināt siltumenerģijas ražošanas jaudas, tām būtu jāveic lieli finanšu ieguldījumi. Turklāt jāņem vērā, ka atbilstoši SIA "Lursoft IT" informatīvajā interneta vietnē pieejamajai informācijai, "Valmieras piens", akciju sabiedrībai vai SIA "ITA" pamatdarbības veids nav siltumenerģijas ražošana. SIA "ITA" pamatdarbība ir saistīta ar zāģēšanu, ēvelēšanu, nekustamā īpašuma izīrēšanu un pārvaldīšanu, autotransporta pakalpojumu sniegšanu, savukārt "Valmieras piens", akciju sabiedrība, pamatdarbība ir piena produktu ražošana.

SIA "BN KOMFORTS", reģistrācijas Nr.44103002754, dibināta 1993.gada 8.februārī. Sabiedrības dalībnieks ir Pašvaldība, kurai pieder 100% no kapitālsabiedrības pamatkapitāla. Atbilstoši starp Burtnieku novada pašvaldību un SIA "BN KOMFORTS" noslēgtajam Deleģēšanas līgumam Nr.3-21/2018/869, SIA "BN KOMFORTS" no 2018.gada 28.septembra Valmieras novada Burtnieku, Ēveles, Matīšu, Rencēnu, Vecates, Valmieras pagasta administratīvajā teritorijā sniedz siltumenerģijas ražošanas, piegādes un tirdzniecības pakalpojumus. Siltumapgāde tiek nodrošināta no Burtnieku Centra un Burtnieku Ausekļa pamatskolas katlu mājām.

² Vadlīnijas konkrētā tirgus noteikšanai un konkurences stāvokļa izvērtēšanai. Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/documents/9e0f6a9db07173c16427adbad195d579f0ee5e15>

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA", reģistrācijas Nr.44103096618. Tās dalībnieks ir Pašvaldība, kurai pieder 100% no kapitālsabiedrības pamatkapitāla.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA" reģistrēta siltumenerģijas ražotāju reģistrā ar Nr.SR0292; saņēmusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izsniegtu licenci Nr.E23076 (siltumenerģijas pārvadei un sadalei); reģistrēta siltumenerģijas tirgotāju reģistrā ar Nr.ST0095.

Uzņēmums no 2015.gada 1.maija Kocēnu novada administratīvajā teritorijā (no 2021.gada 1.jūlija Valmieras novada Kocēnu, Bērzaines, Diķļu, Vaidavas, Zilākalna pagasta administratīvajā teritorijā) sniedz siltumenerģijas ražošanas un apgādes pakalpojumu, atbilstoši Deleģēšanas līgumiem Nr.5.19.6/2015/6 (2015.gada 6.februāris) un Nr.5.19.6.2/2015/3 (2015.gada 15.aprīlis) noslēgtiem starp Kocēnu novada domi un Sabiedrību ar ierobežotu atbildību "KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA".

Ar Pašvaldības domes 30.06.2022. lēmumu Nr.438 (protokols Nr.12, 58.§) "Par SIA "BN KOMFORTS", Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS" un Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA" reorganizācijas uzsākšanu" nolemts uzsākt SIA "BN KOMFORTS" reorganizāciju, to sadalot sašķelšanas ceļā, pievienojot daļu mantas, kas nepieciešama ūdenssaimniecības un siltumapgādes pakalpojumu sniegšanai, Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA", reģistrācijas Nr.44103096618, daļu mantas, kas nepieciešama dzīvojamo un nedzīvojamo ēku pārvaldīšanas un remonta, pašvaldības infrastruktūras uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanai – Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS".

Pašvaldības SIA "RŪJENAS SILTUMS", reģistrācijas Nr.44103023807, dibināta 2001.gada 13.jūlijā, 2004.gada 22.oktobrī reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā. Tās dalībnieks ir Pašvaldība, kurai pieder 100% no Sabiedrības pamatkapitāla.

Pašvaldības SIA "RŪJENAS SILTUMS":

- reģistrēta siltumenerģijas ražotāju reģistrā ar Nr.SR0123;
- reģistrēta siltumenerģijas pārvades un sadales reģistrā ar Nr.S-011;
- reģistrēta siltumenerģijas tirgotāju reģistrā ar Nr.ST0051.

Saskaņā ar 2013.gada 13.aprīļa deleģēšanas līgumu Nr.23/2013 Pašvaldības SIA "RŪJENAS SILTUMS" veic no Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas – komunālo pakalpojumu nodrošināšana, izrietošus pārvaldes uzdevumus: organizēt siltumapgādes pakalpojumus Rūjienas pilsētas administratīvajā teritorijā; dzeramā ūdens ieguve un ražošana atbilstoši dzeramā ūdens obligātajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām, notekūdeņu savākšana un novadīšana līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, notekūdeņu attīrīšana un novadīšana virszemes ūdensobjektos atbilstoši noteikumiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana Rūjienas apvienības teritorijā, siltumapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu un infrastruktūras, kas izmantojama sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai, uzturēšana, apkalpošana, atjaunošana un rekonstrukcija.

Lai arī Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA", SIA "BN KOMFORTS" un Pašvaldības SIA "RŪJENAS SILTUMS" pirms šķietami ir konkurenti akciju sabiedrībai "VALMIERAS ENERĢIJA", tomēr kapitālsabiedrību pakalpojumu sniegšanas teritorijas nepārklājas. Turklāt ne viena no minētajām kapitālsabiedrībām nespētu sniegt tieši tāda paša apjoma un kvalitātes pakalpojumus Valmieras valstspilsētā, kā to spēj nodrošināt akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA".

Ja akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" pārtrauktu savu darbību, ne "Valmieras piens", akciju sabiedrība, ne SIA "ITA" nespētu nodrošināt Valmieras valstspilsētai nepieciešamo siltumu, jo to jaudas nav pietiekošas. Atsevišķas privātas iestādes un privātmājas, kas nav pievienojušās pilsētas centralizētajiem siltumtīkliem, ražo siltumu savās vietējās katlu mājās, vai tām ir lokālā apkure un siltumenerģija tālāk netiek pārdota. Targus nespēj piedāvāt līdzvērtīgu pakalpojumu sniedzēju Valmierā.

Pašvaldības līdzdalība akciju sabiedrībā "VALMIERAS ENERĢIJA" nerada šķēršļus privātas uzņēmējdarbības attīstībai. Pašvaldības iesaiste komercdarbībā ar akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" starpniecību nerada negatīvu ietekmi uz privātajiem uzņēmējiem un konkurences procesu kopumā. Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" siltumenerģijas ražošanā nodrošina nepārtrauktību, tādējādi mazinot riskus citiem uzņēmumiem palikt bez siltuma. Siltumenerģijas jomā ir nepieciešamas specifiskas zināšanas, kā arī licences, lai varētu darboties

šajā jomā. Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" pamatdarbības jomā tās pakalpojumu sniegšanas teritorijā ir konstatējamas tirgus nepilnības pazīmes, kā rezultātā privātais sektors nav spējīgs nodrošināt visu pakalpojumu nepieciešamajā apjomā.

Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" strādā, lai paaugstinātu pakalpojumu kvalitāti un celtu klientu apmierinātības līmeni, saglabājot konkurētspējīgus tarifus. Jāņem vērā, ka viens no pakalpojuma kvalitātes rādītājiem ir pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktība.

Konkurences neitralitāte prasa ievērot četrus principus – saimnieciskās darbības un publisko funkciju nodalīšana; cenu noteikšana, balstoties uz izmaksām; vienlīdzīga regulējuma nodrošināšana; konkurenci veicinoša publisko iepirkumu organizēšana.

Princips "saimnieciskās darbības un publisko funkciju nodalīšana" ir izpildīts, jo akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" pakalpojumi ne tiešā, ne netiešā veidā nav saistīti ar valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu un tas, ka akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" nodrošina Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā paredzēto pašvaldības autonomo funkciju (komunālos pakalpojumus – siltumapgādes pakalpojumus), nedod tai iespējas ar administratīvām metodēm nodrošināt sev labvēlīgākus apstākļus, nekā pārējiem tirgus dalībniekiem.

Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" izpilda arī principu "cenu noteikšana, balstoties uz izmaksām".

Konkurence padome ir norādījusi, ka publiskās personas un to kapitālsabiedrības bauda nepamatotas priekšrocības, ja tās ar saimniecisko darbību vai komercdarbību saistītās izmaksas sedz no publisko funkciju izpildei piešķirtajiem finanšu līdzekļiem vai ja saņem publiskās personas rīcībā esošo resursu izmantošanas iespējas bez maksas vai par būtiski mazāku maksu nekā tirgus cena. Šīs priekšrocības publiskas personas kapitālsabiedrībai nodrošina iespējas piedāvāt tirgus situācijai neatbilstošas un neadekvāti zemas cenas precēm vai pakalpojumiem, tādējādi deformējot konkurenci. Privātie komersanti, nespējot izturēt nepamatoti zemāku cenu spiedienu, var būt spiesti pamest tirgu. Tādējādi atbilstoši konkurences neitralitātes principiem, publiskas personas kapitālsabiedrībai, veicot komercdarbību, cenu noteikšana ir jāveic pēc līdzīgiem principiem kā privāto uzņēmumu precēm (pakalpojumiem).

Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" pakalpojumu cenas tiek noteiktas balstoties uz pašizmaksu aprēķiniem. Izmaksās tiek ietverti visi ar maksas pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi. Maksas pakalpojumu izmaksu segšanā netiek izmantoti publiskie resursi vai finansējums.

Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" saražotās siltumenerģijas tarifu apstiprina Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, kas izvērtē tarifa pamatotību saskaņā ar izmaksām, kas radušās, lai saražotu siltumenerģiju. Spēkā esošais noteiktais tarifs nosedz izmaksas, bet, ja izmaksas palielinās, tad kapitālsabiedrībai ir jāvēršas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā ar lūgumu pārskatīt noteikto tarifu.

Princips "vienlīdzīga regulējuma nodrošināšana" tiek izpildīts, jo akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" un pārējie tirgus dalībnieki darbojas vienāda regulējuma apstākļos.

Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" ievēro principu "konkurenci veicinoša publisko iepirkumu organizēšana". Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" ievēro publisko iepirkumu procedūru vadlīnijas.

Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" nesaņem publiskas personas budžeta finansējumu. Visa kapitālsabiedrības pamatdarbība un iespējamās papildu darbības tiek finansētas no pašas kapitālsabiedrības līdzekļiem, aizņēmumiem kapitālsabiedrības grupas (Adven) ietvaros vai aizņēmumiem kredītiestādēs. Publiskas personas līdzekļi netiek izmantoti.

2019.gadā tika uzsākta ES KF projekta Nr.4.3.1.0/17/A/010 realizācija "Šķeldas siltuma avota jaunbūve Gaujas labajā krastā, Valmierā", kā ietvaros no ES tika saņemts līdzfinansējums projekta realizācijai.

Valmierā 2020.gada 14.oktobrī tika atklāta AS "Valmieras Enerģija" jaunā šķeldas katlumāja. Projektu "Šķeldas siltumavota jaunbūve Gaujas labajā krastā, Valmierā" (projekta nr.4.3.1.0/17/A/010) finansiāli atbalstīja Eiropas Sabienības Kohēzijas fonds kā "4.3.1 Veicināt energoefektivitāti un vietējo AER izmantošanu centralizētajā siltumapgādē 1.kārta" specifiskā atbalsta mērķa pasākumu. Šķeldas katlumāja ne tikai veicinās Valmieras kā pilsētas energoresursu neatkarību no fosilā kurināmā, jo vairāk nekā 90% uzņēmumā saražotā apjoma tiks ražoti no atjaunojamajiem energoresursiem, bet arī ļaus samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 10 000 CO₂ ekvivalenta tonnām gadā. Jaunās katlumājas izmantošana nodrošinās Valmieras energoapgādes atbilstību Eiropas Savienības Zaļā kursa prasībām par ietekmes uz vidi

mazināšanu. Pašvaldībai ir stratēģiski svarīgi ilgtermiņā nodrošināt iedzīvotāju labklājību un rūpēties par vidi, un energoefektīvās šķeldas katlumājas būvniecība ir nozīmīgs solis šī mērķa sasniegšanā.

Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" nesaņem ne valsts, ne Pašvaldības budžeta dotācijas zaudējumu segšanai. Kapitālsabiedrības darbība ir rentabla, tā strādā ar peļņu, un daļa no peļņas tiek izmaksāta dividendēs, bet daļa tiek novirzīta uzņēmuma attīstībai.

Ar Pašvaldības domes 26.05.2022. lēmumu Nr.336 "Par kapitālsabiedrību, kurās Pašvaldībai pieder kapitāla daļas, 2021.gada peļņas izlietošanu un zaudējumu segšanu" (protokols Nr.11, 19.§) nolemts atbalstīt, ka atbalstīt, ka Pašvaldības kapitāla daļu turētājs akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" dalībnieku (akcionāru) sapulcē sniedz priekšlikumu par 2021.gada peļņas vismaz 220 000 *euro* apmērā sadalīšanu un izmaksāšanu dividendēs proporcionāli akciju skaitam.

Ar Valmieras pilsētas pašvaldības domes 30.04.2020. lēmumu Nr.122 "Par kapitālsabiedrību, kurās Pašvaldībai pieder kapitāla daļas, 2019.gada peļņas izlietošanu" (protokols Nr.7, 5.§) nolemts atbalstīt, ka kapitālsabiedrību, kuras 2019.gadā ir strādājušas ar peļņu, t.sk. akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA", peļņa par 2019.gadu netiek sadalīta, bet novirzīta kapitālsabiedrības attīstībai, nosakot, ka nesadalītās peļņas novirzīšana kapitālsabiedrības attīstībai nozīmē ilgtermiņa vai īstermiņa ieguldījumus, kas nepieciešami kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības nodrošināšanai, ilgtspējīgai attīstībai un konkurētspējas saglabāšanai.

Par akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" 2015.-2018. un 2020.gada peļņu, Valmieras pilsētas pašvaldības dome lēmusi atbalstīt, ka peļņa tiek sadalīta un tiek izmaksātas dividendes.

Pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otro daļu, kurā noteikts, ka, veicot līdzdalības izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, Pašvaldība lūdza biedrībai "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera" sniegt viedokli par Pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībās.

Pašvaldība 10.03.2022. saņēma biedrības "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera" (turpmāk – LTRK) 09.03.2022. vēstuli Nr.2022/182 "Par viedokļa sniegšanu", kurā norādīts, ka LTRK ar 2020.gada 19.oktobra vēstuli Nr.2020/1158 "Par viedokļa sniegšanu saistībā ar pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībās" jau sniedza viedokli par kapitālsabiedrībām: Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VALMIERAS NAMSAIMNIEKS", Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", SIA "Valmieras ūdens", Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Vidzemes slimnīca", SIA "ZAAO", SIA "Valmieras Olimpiskais centrs", akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA". LTRK informē Pašvaldību, ka uztur jau iepriekš pausto pozīciju par minētajām kapitālsabiedrībām.

LTRK 19.10.2020. vēstulē Nr.2020/1158 "Par viedokļa sniegšanu saistībā ar pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībās" cita starpā norādīts viedoklis par Valmieras pilsētas pašvaldības līdzdalību akciju sabiedrībā "VALMIERAS ENERĢIJA".

LTRK ieskatā Pašvaldība ar savu līdzdalību akciju sabiedrībā "VALMIERAS ENERĢIJA" nodrošina pakalpojumus, kas ir svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijai un tās attīstībai, līdz ar to Pašvaldības līdzdalība šajā kapitālsabiedrībā būtu jā saglabā.

Līdzdalības pārvērtēšanas procesā, identificēti riski nodot akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" pakalpojumu sniegšanu privātajam sektoram, izvērtēta to ietekme iestāšanās gadījumā (radītās sekas).

Ja akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" sniegtie pamatdarbības pakalpojumi tiktu pilnībā nodoti privātajam sektoram, tad pastāv iespēja, ka iestājas kāds no sekojošiem riskiem:

- kvalitātes risks – ietaupot līdzekļus vai nespējot sniegt pakalpojumu nepieciešamajā apjomā, var ietekmēt pakalpojuma kvalitāti, kas savukārt var radīt citus riskus;
- pakalpojuma sadārdzināšanās – cenu kāpums;
- pakalpojumu nepieejamības risks – pastāv risks, ka pakalpojuma pieejamība ir ierobežota vai nav pieejama vispār jo, piemēram, privātais komersants, darbojoties šajās jomās, varētu izlemt pārtraukt saimniecisko darbību, ja neapmierina saimnieciskās darbības rezultāts;
- sniegto pakalpojumu sniegšanas operativitātes vājināšanās;
- iesākto projektu īstenošanas apdraudējums – izmaksu neattiecināšanas risks;
- uzraudzības un kontroles iespēju samazināšanās

- pakalpojumu sniedzēja maksātspējas gadījumā, Pašvaldība nespēs operatīvi organizēt iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu sniegšanu.

Minētie riski ir ļoti būtiski. Nododot akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" pakalpojumus privātam sektoram, iespējams, ka visi minētie riski rada negatīvu ietekmi uz sabiedrības interesēm, samazinot akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" sniegto pakalpojumu kvalitāti vai pieejamību.

Pašvaldības ieskatā alternatīvi veidi kā riskus samazināt nepastāv.

Siltumenerģijas ražošana un tās ražošanai nepieciešamā infrastruktūra ir gan stratēģiski svarīgs pakalpojums, gan stratēģiski nozīmīgs īpašums, jo skar gan iedzīvotāju veselības un vides piesārņojuma jautājumus, pie tam apkure un karstā ūdens pieejamība ir viena no cilvēku ikdienas pamatvajadzībām. Kapitālsabiedrība uztur siltumenerģijas ražošanas objektus, nodrošina drošības prasību ievērošanu, tādā veidā nodrošinot kvalitatīvu pakalpojumu.

Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" darbība ir saistīta ar pamatvajadzību nodrošināšanu iedzīvotājiem. Tai ir nepieciešamais personāls, infrastruktūra un materiāltehniskā bāze augstas kvalitātes siltumenerģijas ražošanas pakalpojumu nodrošināšanai.

Kapitālsabiedrība darbojas nozarē, kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi un kurā atbilstoši sabiedrības interesēm nepieciešams nodrošināt augstu kvalitātes standartu.

Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA" darbojas Pašvaldībai stratēģiski svarīgā nozarē, jo kapitālsabiedrība sniedz pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības attīstībai un izriet no pašvaldības vispārējiem stratēģiskiem mērķiem, kā arī tās komercdarbība tiek īstenota daļējas tirgus nepilnības apstākļos. Līdz ar to no sabiedrības interešu viedokļa Pašvaldības līdzdalība Akciju sabiedrībā "VALMIERAS ENERĢIJA" ir labākais risinājums un tas ir samērīgs sabiedrības labklājības uzlabošanas veids.

Pašvaldības līdzdalība Akciju sabiedrībā "VALMIERAS ENERĢIJA" atbilst Publiskas personas kapitāldaļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas noteikumiem.

Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" darbība noteiktas pašvaldības autonomās funkcijas un normatīvajos aktos noteiktu pienākumu ietvaros ir uzskatāma par komercdarbību, un tā atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajam: kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīti pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai, drošībai.

Ņemot vērā minēto un ievērojot Pašvaldības stratēģisko mērķi dzīvojamās apbūves teritorijas kompleksu attīstīšanu, veicinot centralizētu ūdensapgādi, siltumapgādi un centralizētu sadzīves notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, attīstības uzdevuma "Attīstīt videi draudzīgu un resursu efektīvu inženiertehnisko infrastruktūru" rīcības virzienā "Siltumsaimniecība" norādītos pasākumus (centralizēto siltumapgādes sistēmu attīstība un paplašināšana; apkures iekārtu nomaiņas veicināšana gaisa kvalitātes uzlabošanai), kā arī pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punktu, Pašvaldības tiešā līdzdalība Akciju sabiedrībā "VALMIERAS ENERĢIJA" ir saglabājama un šīs kapitālsabiedrības darbība turpināma esošajā statusā.

Akciju sabiedrības "VALMIERAS ENERĢIJA" valdei nepieciešams katru gadu veikt kapitālsabiedrības darbības (pamatdarbības un papildu darbības veidu) izvērtējumus atbilstoši spēkā esošajiem konkurences tiesību regulējošiem normatīvajiem aktiem un Konkurences padomes metodiskajiem materiāliem.

Saglabājot līdzdalību Akciju sabiedrībā "VALMIERAS ENERĢIJA", tai nosakāms vispārējais stratēģiskais mērķis, kas izriet no tiesību aktiem, Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem un Pašvaldības funkcijām (Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkts un Enerģētikas likuma 51.panta pirmā daļa): nodrošināt kvalitatīvu, nepārtrauktu, ilgtspējīgu, drošu un sociāli atbildīgu centralizēto siltumenerģijas ražošanu, attīstot vidi saudzējošu un resursus taupošu infrastruktūru.